

W pierwszych dniach czerwca, członkowie Stowarzyszenia Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół wyjechali do Bośni, aby porządkować zapomniane, polskie nekropolie. Tym razem w ramach projektu „Ocalić od zapomnienia - inwentaryzacja, zabezpieczenie i uporządkowanie miejsc pamięci, polskich cmentarzy na bośniackich ziemiach”, na realizację którego otrzymali wsparcie Kancelarii Senatu w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2017 roku.

2017/06/zapomnienia.mp3

Polskie cmentarze i groby rozsiane są na wszystkich kontynentach, a ich historia często wiąże się z czasami obydwu Wielkich Emigracji: dziewiętnastowiecznej i pojałtańskiej, okresem I i II wojny światowej. Wielu Polaków pochowanych jest na terenie obecnej Bośni. Tu, w Dekanacie Prnjavor – zamieszkiwało przed II wojną wielu Polaków i stąd przyjechali do Bolesławca. Dlatego wśród statutowych działań Stowarzyszenia - zachowanie od zapomnienia miejsc, z których członkowie organizacji powrócili do Polski.

W tym roku, za cel postawili sobie postawienie krzyży na cmentarzu w Ćukali i Prosjeku. Jednak zanim to będzie możliwe, rozpoczęli tam prace porządkowe. Są to rozległe i bardzo zniszczone miejsca, którym trzeba poświęcić dużo starań. Miejsca te są porośnięte gęstą trawą - nagrobki prawie niewidoczne. Wiele z nich nie posiada żadnych napisów. Można się tylko domyślać, że to polskie groby, ponieważ znajdują się w miejscu pochówku Polaków. Podczas prac zostały usunięte zarośla, wykoszona trawa co ułatwia dostęp do grobów. Prace w tych miejscach zakończą się we wrześniu postawieniem krzyży. Tym samym krzyże ustawione będą już na 9 z 10 istniejących polskich cmentarzy, w miejscach - Rakovac, Nowy Martyniec (uznany za pomnik narodowy Bośni i Hercegowiny), Kunovà, Devetina, Grabašnica, Gumiera, Jadovica, we wrześniu 2017 w Ćukali i Prosjeku. Pozostanie jeszcze Stara Dubrava.

W ramach kilkudniowego pobytu, grupa oczyściła z chaszczy również miejsca na cmentarzach na Rakovcu, Gumjerze i w Starej Dubravy, które bez stałej opieki co roku zarastają. Na Rakovcu odmalowali postawiony w 2014 roku wspólnie z władzami Bolesławca krzyż i ogrodzenie. Odwiedzili cmentarz w Devetinie – porządkowany przez zaprzyjaźnione Stowarzyszenie Polaków „Bolesławiec” z Prnjavora w ramach projektu realizowanego ze środków ambasady RP w Sarajewie. Złożyli kwiaty i zapalili znicze również na wojskowym cmentarzu w Srbac, na którym wcześniej wykosili trawę.

Całość prac porządkowych na cmentarzach dokumentują filmowcy z REDfilmproduction i Jan Bujak, pracujący nad nową publikacją, która zawierać będzie inwentaryzację, opis, rysunki, dokumentacje fotograficzną i lokalizację cmentarzy z

wypisem na podstawie dostępnych ksiąg parafialnych. Premiera filmu dokumentalnego i książki w listopadzie tego roku. A wcześniej, we wrześniu drugi wyjazd i kontynuacja prac!

Partnerem Stowarzyszenia jest Gmina Miejska Bolesławiec. Projekt realizujemy pod patronatem Prezydenta Miasta Bolesławiec Piotra Romana. Finansowo (zakup sprzętu technicznego potrzebnego do prac przy porządkowaniu) działania wsparli: Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Bolesławcu, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu Sp. z o.o. i Stowarzyszenie Ziemia Bolesławiecka. Wszystkim pięknie dziękujemy ☺

Pobyt w Bośni był okazją do kilku oficjalnych spotkań, na których omawiano dalszą współpracę. Zarząd stowarzyszenia spotkał się z władzami Prnjavora – partnerskim miastem Bolesławca. Odwiedzili jedno z przedszkoli, najmłodszy otrzymał słodczyki przywiezione z Polski. Na zaproszenie ks. Vlado Lukendy – dziekana z Prnjavora odwiedzili kościół katolicki, któremu w ubiegłym roku z okazji 125 - lecia Stowarzyszenie przekazało obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Prezes Stowarzyszenia Halina Waniak spotkała się również z Naczelnikiem Srbac - miasta, w którym ze specjalnym koncertem wystąpi Chór Stowarzyszenia i Zespół Pieśni i Tańca "Mały Bolesławiec". Bolesławieccy artyści pojedą do Bośni w lipcu tego roku. Ich celem jest Festiwal "Mała Europa" w Prnjavorze, a jadą w ramach zadania współfinansowanego ze środków Województwa Dolnośląskiego, prezentując polską kulturę.

info/2017/06/ocalic_od_zpomnienia